

KONCEPT ZÁKONA O TURIZME

- finálna verzia -

Viac informácií o procese zostavenia tohto
materiálu sa nachádza na

<http://www.municipalia.sk> v sekcii TURIZMUS

Máj 2009

Dôvodová správa ku konceptu zákona o turizme str.3

Návrh štruktúry a obsahového zamerania zákona o turizme str. 6

PRVÁ ČASŤ – ZÁKLADNÉ USTANOVENIA str. 6

Účel zákona

Verejný záujem v oblasti podpory rozvoja turizmu

Hlavné pojmy a terminológia

DRUHÁ ČASŤ – ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA TURIZMU str. 10

Práva a povinnosti jednotlivých stupňov verejnej správy v oblasti turizmu str. 12

- Ministerstvo
- Samosprávny kraj
- Obec

Koordinácia rozvoja a monitoring turizmu – rada pre turizmus str. 14

- Rada vlády pre turizmus (National Tourism Board)
- Krajská Rada pre turizmus (Regional Tourism Board)
- Miestna Rada pre turizmus (Local Tourist Board)

Štruktúra registrovaných organizácií destinačného manažmentu str. 17

- Národná organizácia destinačného manažmentu (NatDMO)
- Krajská organizácia destinačného manažmentu (RegDMO)
- Miestna organizácia destinačného manažmentu (LocDMO)

TRETIA ČASŤ – FINANCOVANIE PODPORY ROZVOJA TURIZMU str.22

Financovanie organizácií destinačného manažmentu

Financovanie rozvoja turistického produktu a marketingu turistického produktu

Financovanie spoločnej technickej infraštruktúry, spoločných zariadení, aktivít a služieb

ŠTVRTÁ ČASŤ - PRECHODNÉ USTANOVENIA str. 24

Prílohy Konceptu zákona o turizme:

1. Motivačná línia systému financovania a participácie v organizačnej štruktúre turizmu
2. Predpoklad nábehu financovania DMO (prepočty v mil. EUR)
3. Finančná pomoc na podporu zavedenia zákona o turizme do praxe v rokoch 2010 – 2013
4. Schémy organizačnej štruktúry, systému financovania, práv a povinností subjektov v turizme: (1. funkcie rady a DMO; 2. zdroje financovania LocDMO; 3. zdroje financovania Loc DMO a RegDMO; 4. Rada a Loc DMO; 5. organizačná štruktúra turizmu)

Dôvodová správa ku konceptu zákona o turizme

Globálny turizmus sa stal jedným z najsilnejších a najrýchlejšie sa rozvíjajúcich svetových priemyslov¹. Turizmus na Slovensku výrazne zaostáva za svojim potenciálom aj za okolitými krajinami. **Zatiaľ čo na svetovej úrovni je príspevok turizmu ku globálnemu súčtu HDP 11%, v Európe je to 13% a na Slovensku sú to len 3-4%. Hlavnými príčinami zaostávania sú nedostatočne rozvinutý produkt, nedostatočný marketing produktu, nedostatočné know-how a nedostatočná spolupráca na všetkých úrovniach riadenia.** Ak sa má turizmus naštartovať, je nevyhnutné zabezpečiť platformu pre spoluprácu všetkých na turizme sa podieľajúcich a profitujúcich skupín/komunit: pre samosprávy a privátny sektor turizmu. Treba vytvoriť vzájomne previazané riadiace a výkonné štruktúry na miestnej aj regionálnej úrovni, ktoré zabezpečia nápravu týchto nedostatkov. Pokiaľ takéto organizácie nebudú konkurencieschopné v prostredí Európy, teda nebudú disponovať porovnateľnými finančnými a ľudskými zdrojmi a know-how, a pokiaľ nebudú strategicky riadené, Slovensko sa nemôže v tvrdom konkurenčnom boji destinácií presadiť.

Tieto organizácie sú nevyhnutnými, zatiaľ chýbajúcimi, nástrojmi na presadenie štátnej stratégie rozvoja cestovného ruchu. V súčasnosti subjekty v turizme nie sú koordinované a na rozvoji produktu a raste záujmu o turistickú destináciu vzájomne nespokojujú. Produkt sa vytvára nekoordinovane a chaoticky. Mnohé nevyhnutné marketingové aktivity na miestnej a krajskej úrovni sa vôbec nevykonávajú, alebo sa naopak vykonávajú duplicitne, absentuje systém v zabezpečení niektorých spoločných služieb. Neexistuje prepojenie medzi požiadavkami turizmu, privátnym sektorom a územným plánovaním. Chýbajú nástroje na riadenie kvality produktu a služieb, rovnako ako na doplnkové vzdelávacie aktivity.

V zahraničí takáto sieť organizácií existuje od polovice minulého storočia, spravidla je spolufinancovaná štátom, verejnou správou a privátnymi členskými subjektmi. Aj keď ich právne formy sa líšia od krajiny ku krajine, v závislosti od jestvujúcej legislatívy a historického kontextu ich vzniku, majú niekoľko spoločných rysov. Riadenie vykonávajú lokálne a na princípe partnerstva spoločne verejná správa a privátny sektor. Výkon zabezpečujú profesionálne marketingové agentúry. Ich efektívnosť je úzko previazaná s podnikateľským spôsobom uvažovania a riadenia, prípadný vytvorený zisk vracajú do predmetu činnosti. Sú aktívne, inovatívne a podnikavé.

Aj na Slovensku sa MH SR niekoľko krát v posledných rokoch pokúšalo návrhom zákona o združeníach cestovného ruchu vytvoriť predpoklad pre vznik takýchto organizácií. Predkladaný koncept zákona o turizme (ďalej len „Koncept zákona“) vychádza z dôkladného poznania súčasnej situácie v oblasti turizmu a z historických skúseností vývoja turizmu v 20. storočí na Slovensku ako aj z najnovších zahraničných skúseností. Vytvára štruktúry porovnateľné so zahraničím, pričom spôsob ich financovania prispôbuje existujúcej legislatíve, kompetenciám a členeniu územnej samosprávy. Koncept zákona definuje potrebné rámcové podmienky pre systémový rozvoj turizmu na Slovensku.

Koncept zákona nadväzuje na úlohy vyplývajúce zo Štátnej politiky cestovného ruchu Slovenskej republiky (uznesenie vlády SR č. 783/2007 z 19.9.2007) a z Novej stratégie rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013 (uznesenie vlády SR č. 417/2007 z 9.mája 2007) pričom je plne v súlade so strategickým smerovaním týchto dokumentov. Koncept zákona vychádza z porovnateľných zákonov viacerých európskych krajín s prihliadnutím na ich účinnosť v praxi. Reflektuje súčasný prechod mnohých najrozvinutejších krajín od centrálne riadeného marketingu destinácie k spolupráci všetkých verejných aj privátnych subjektov na destinačnom manažmente.

¹ UN WTO

Koncept zákona je plne v súlade s medzinárodnými odporúčaniami a trendmi pre oblasť udržateľného rozvoja turizmu. Koncept zákona akcentuje integrovaný prístup k manažmentu lokalít a stredísk cestovného ruchu pri rešpektovaní potrieb miestnych komúnít, ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva a zdrojov krajiny.

Koncept zákona je zrozumiteľný, adresný, jednoduchý v systéme riadenia a plánovania turizmu. Motivuje k spoluzodpovednosti za rozvoj turizmu a spolufinancovaniu spoločných statkov a služieb ako nevyhnutného predpokladu celoplošného a udržateľného rozvoja turizmu na vysokej kvalitatívnej úrovni.

Koncept zákona zavádza:

1. novú sústavu plánovacích dokumentov, informačných databáz a tokov:

- miestny, krajský a národný plán destinačného manažmentu, stratégie rozvoja destinácie, ročný plán aktivít a rozpočet DMO
- štandardizovanú databázu turistických informácií a integrovaný turistický informačný systém (ITIS)
- integrované priestorové značenie turistických destinácií a prístup k nim

2. novú organizačnú štruktúru v turizme na miestnej, regionálnej a národnej úrovni:

- národná, krajská a miestna Rada pre turizmus
- národná, krajská a miestna organizácia destinačného manažmentu (DMO)

3. nový systém financovania podpory rozvoja turizmu:

- základné financovanie LocDMO a RegDMO je postavené na nasledujúcich pilieroch:
 - o časť dane z ubytovania obce na činnosť LocDMO (z toho 15 % v prospech RegDMO)
 - o členský poplatok privátneho subjektu v LocDMO (z toho 15 % v prospech RegDMO)
 - o príspevok VÚC na činnosť RegDMO
 - o príspevok štátu na podporu činnosti registrovaných DMO
- tvorba fondu výstavby, údržby, obnovy a prevádzky spoločnej infraštruktúry destinácie alebo jej časti prevádzkovateľmi zariadení, stredísk a poskytovateľmi služieb v turistickej destinácii
- možnosť spolufinancovania spoločných služieb a aktivít v destinácii subjektmi v destinácii.
- možnosť vlastných príjmov DMO

Región s turistickým potenciálom sa stáva destináciou keď sa stane strategicky manažovateľnou jednotkou; sociálnym systémom, ktorý sa vedome, cielene a plánovite rozvíja, aby vhodnými stratégiami a partnerstvami zhodnotil svoj potenciál. Stratégia rozvoja destinácie spúšťa procesy, ktoré vedú k novým hospodárskym zoskupeniam s vlastnou dynamikou. Sústreď sa na kľúčové danosti regiónu s cieľom urobiť ich kľúčovými obchodmi. Prispôsobuje stratégiu infraštruktúru, partnerstvá a marketing. Dbá o zvyšovanie kvality a komplexnosti poskytovaných služieb. Organizácia destinačného manažmentu je nástrojom na spustenie a riadenie týchto procesov.

Predpokladaným prínosom takejto štruktúrálnej a systémovej zmeny bude **zvýšenie motivácie privátnych subjektov a územnej samosprávy podieľať sa na komplexnej podpore rozvoja turizmu.** Ustanovením Rád a Organizácií destinačného manažmentu sa na miestnej aj regionálnej úrovni riešia štruktúralne podmienky na celoplošné a systémove zlepšenie podmienok pre rozvoj turizmu z verejných zdrojov a celkovo tiež prispievajú k postupnému znižovaniu regionálnych disparít.

Koncept zákona definuje **verejný záujem v oblasti podpory rozvoja turizmu**, ktorý je dôležitý pre ciele finančnú podporu zo strany verejných aj privátnych zdrojov. Koncept zákona tiež **definuje pojmy, ktoré sú dôležité pre účely terminológie zákona a vyjasnenie systémových vzťahov.**

Koncept zákona podporuje **vybudovanie satelitného účtu a efektívnej štatistiky turizmu** v súlade s európskymi štandardami. Koncept zákona stanovuje adresnú zodpovednosť jednotlivých subjektov v turizme za manažment turistických destinácií a produktov, podporuje zhodnocovanie miestnych aktív a rozvojového potenciálu územia. Koncept zákona aktívne využíva jestvujúce právne formy (či už v oblasti neziskového práva, komerčného sektoru či rôzne formy združovania) a právne prostredie, pričom využíva odskúšané a zabehnuté inštitúty z iných zákonov, ktoré spoľahlivo riešia špecifické úlohy a zodpovednosti.

Ekonomický prínos turizmu a miestna ekonomika

Hlavné ekonomické výnosy odvetvia turizmu tvoria príjmy za:

- poskytovanie služieb,
- nákup tovaru,
- výnos DPH,
- daň z ubytovania,
- daň za zaujatie verejného priestranstva,
- daň z nehnuteľnosti (prevádzok CR),
- dane FO a PO podnikajúcich v turizme,
- výnosy z prenájmu budov a vlastníctva nehnuteľností.

Koncept zákona podporuje zvyšovanie kvality riadenia, zavedenie systému plánovania, tvorbu a predaj turistických produktov a ich účinnú a cieľnú propagáciu s cieľom plného uplatnenia turistického potenciálu krajiny (vrátane mnohých hodnotných doteraz nevyužívaných budov či historických štruktúr krajiny). Koncept zákona vyvolá zlepšenie koordinácie verejného a súkromného sektoru pri investíciách do rozvoja technickej infraštruktúry územia, turistických zariadení samotných, skvalitňovania správy a údržby budov a spoločných priestorov turistických lokalít a stredísk. Koncept zákona podporuje zvýšenie právnej a fiškálnej istoty v systéme plánovania rozvoja a finančnej podpory rozvoja turizmu zo strany verejného sektora. **Zavedenie zákona celoplošné podporí oživenie miestnej ekonomiky.**

Prílohy zákona by mali tvoriť - návrh:

- žiadosť o registráciu LocDMO / RegDMO a o zmenu v registri DMO
- žiadosť o registráciu RTB / LTB a spoločného LTB a o zmenu v registri TB
- žiadosť o príspevok na činnosť združenia LocDMO / RegDMO

Návrh zákona by mal dopĺňať súbor súvisiacich vyhlášok a nariadení – návrh:

1. vyhláška upravujúca zakladanie, činnosť a zmeny rád pre turizmus a DMO na miestnej a krajskej úrovni a úlohu subjektov v turizme príslušnej destinácie
2. vyhláška upravujúca plán manažmentu destinácie DMO, štruktúru a náležitosti stratégie rozvoja turizmu, ročný plán aktivít a rozpočet DMO, atď.
3. určenie výšky členských príspevkov súkromných subjektov v DMO podľa oblasti podnikania a ročného obrátu a určenie spôsobu výberu členských príspevkov pre príslušnú LocDMO.
4. vyhláška upravujúca postavenie a činnosť turistických sprievodcov a tur. informačných kancelárií
5. vyhláška upravujúca štandardy údajov v turizme a ich zdieľanie v organizačnej štruktúre turizmu na národnej, krajskej a lokálnej úrovni (ITIS) – softwarové riešenie
6. štruktúra údajov pre štatistické zisťovanie na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni pre účely analýz, monitoringu a vo väzbe na satelitné účty v turizme (národné, krajské prípadne lokálne)
7. vyhláška o evidencii, značení, obnove a likvidácii značenia turistických, cyklistických, kultúrnych a tematických trás, objektov a zariadení v turizme
8. vyhláška o kategorizácii a štandardoch ubytovacích a stravovacích zariadení.

Návrh štruktúry a obsahového zamerania zákona o turizme

Čl. I I. ČASŤ ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

Účelom zákona je vytvorenie systémových predpokladov pre komplexnú a udržateľnú podporu rozvoja turizmu na území Slovenskej republiky a zabezpečenie jeho medzinárodnej konkurencieschopnosti.

Verejným záujmom v oblasti podpory rozvoja turizmu je:

- **etablovanie a podpora** krajských a miestnych organizácií destinačného manažmentu, etablovanie krajských a miestnych rád pre turizmus registrovaných podľa tohto zákona, ktoré združujú územných partnerov podieľajúcich sa na rozvoji turizmu a zabezpečujú podmienky pre rozvoj turizmu v svojej územnej pôsobnosti
- **členstvo právnych subjektov v organizácii destinačného manažmentu**²
- koordinácia turizmu na národnej úrovni pri uplatnení princípu partnerstva prostredníctvom činnosti **Rady vlády pre turizmus** zloženej zo zástupcov jednotlivých sektorov, rezortov, zástupcov územnej samosprávy, krajských a miestnych rád pre turizmus, organizácií destinačného manažmentu, profesijných organizácií a prizvaných expertov
- budovanie a rozvoj **integrovaného informačného systému turizmu (ITIS)** za účelom definovania štandardov a automatizácie výmeny informácií medzi subjektmi v oblasti turizmu
- **zabezpečenie efektívnej štatistiky údajov** pre analýzu a plánovanie rozvoja turizmu vrátane zriadenia a zabezpečovania **Satelitného účtu** turizmu
- **zabezpečenie efektívneho priestorového značenia** turistických destinácií, cyklistických a turistických trás, kultúrnych, turistických a komunálnych cieľov na cestách, objektoch a zariadeniach
- **prístup k informáciám** o turistických destináciách, zariadeniach, trasách, produktoch, službách a podujatiach v spoločných informačných bodoch, v turistických informačných centrách, ktoré prevádzkujú organizácie destinačného manažmentu a ich partneri. Informácie sú určené pre občana, návštevníka a turistu na lokalizáciu turistických zariadení a stredísk, kultúrnych, prírodných a rekreačných hodnôt a atraktivít územia.
- **podpora** identifikácie, záchrany, ochrany a obnovy **kultúrnych, prírodných a spoločenských atraktivít a hodnôt územia a krajiny** v lokalitách cestovného ruchu, ktorých zachovanie je predpokladom udržania a rozvoja turizmu v území
- **zabezpečenie čistoty verejných priestranstiev a krajiny, vysokých hygienických štandardov a kultúry sociálnych zariadení a bezpečnosti prostredia** pre návštevníkov turistických destinácií
- **podpora obnovy a budovania turistickej infraštruktúry v ekonomicky zaostávajúcich regiónoch**
- **cielená, komplexná, dobre koordinovaná a účinná propagácia SR v zahraničí**
- **podpora domáceho cestovného ruchu**

² členský príspevok právneho subjektu v DMO a príspevok právneho subjektu na spoločnú aktivitu a službu DMO je daňovým nákladom právneho subjektu.

Základné pojmy pre účely tohto zákona sú:

- **cestovanie** - je presúvanie sa fyzickej osoby z jednej lokality do druhej pešo, alebo prostredníctvom dopravného prostriedku. Cestovanie môže mať za cieľ rekreáciu (ako súčasť turizmu alebo návštevy známych a rodiny), obchod alebo prácu (commuting). Anglický ekvivalent je travel.
- **cestujúci** je každá fyzická osoba na ceste medzi dvoma alebo viacerými lokalitami
- **dochádzanie za prácou** - je proces cestovania fyzickej osoby medzi miestom trvalého pobytu a jeho obvyklým miestom práce. Anglický ekvivalent je commuting/commuters.
- **návštevník** – každá fyzická osoba cestujúca do iného miesta, ako je miesto jeho/jej obvyklého prostredia na menej ako jeden rok za účelom iným ako je platená práca. Anglický ekvivalent je **visitor**.

Návštevník je subjekt cestovného ruchu, nositeľ dopytu po cestovnom ruchu, t. j. každý, kto uspokojuje svoje potreby počas cestovania a pobytu mimo miesta trvalého bydliska spotrebou statkov cestovného ruchu. Podľa Svetovej organizácie turizmu (UNWTO) ide o cestujúceho, zahrňovaného do štatistiky cestovného ruchu, t. j. osobu, ktorá cestuje na prechodný čas do iného miesta, ako je obvyklé miesto jej pobytu, pričom hlavný účel cesty je iný ako vykonávanie zárobkovej činnosti v navštívenom mieste. K návštevníkom patria stáli obyvatelia (rezidenti), turisti a výletníci.

- **jednodňový návštevník** – (ekskurzionista) – je návštevník ktorý neprenocuje v kolektívnom alebo privátnom ubytovaní v mieste návštevy.
- **turizmus** – aktivity osôb cestujúcich a zdržiavajúcich sa na miestach mimo ich obvyklého prostredia po dobu kratšiu ako jeden rok za účelom trávenia voľného času, oddychu alebo biznisu ak navštívené miesto nie je obvyklým miestom zamestnania.

Cestovný ruch (turizmus) je súbor činností zameraných na uspokojovanie potrieb súvisiacich s cestovaním a pobytom osôb mimo miesta trvalého bydliska a zvyčajne vo voľnom čase. Ich cieľom je odpočinok, poznávanie, zdravie, rozptýlenie a zábava, kultúrne a športové vyžitie, služobné cesty, t. j. získanie komplexného zážitku. Cestovný ruch má multidisciplinárny charakter. Ovplyvňuje primárnu (priamu) zamestnanosť tým, že vytvára pracovné príležitosti v podnikoch, ktoré bezprostredne uspokojujú dopyt návštevníkov a vzhľadom na jeho multiplikačný efekt aj sekundárnu (nepriamu) zamestnanosť v odvetviach zabezpečujúcich rozvoj cestovného ruchu a nadväzujúcich naň. Na tvorbe pracovných miest majú podstatný podiel najmä ubytovacie a pohostinské zariadenia. Vplyvom multiplikačného efektu vytvorí každé pracovné miesto v cestovnom ruchu 1,5 až 2 pracovné miesta v nadväzných a zabezpečujúcich odvetviach.

- **turista** – (pobyt s prenocovaním) návštevník, ktorý ostane aspoň jednu noc v kolektívnom alebo privátnom ubytovaní v mieste návštevy. Podľa UNWTO v domácom cestovnom ruchu je to rezident, ktorého cesta zahŕňa minimálne jedno prenocovanie, ale nie na dlhší čas ako šesť mesiacov. Z hľadiska dĺžky pobytu rozlišujeme **dovolenkára** a **turistu**, ktorý sa krátkodobo zdržuje v navštívenom mieste.
- **turistický sprievodca** je fyzická osoba, ktorá poskytuje alebo zabezpečuje prezentáciu, propagáciu, interpretáciu turistickej destinácie a sprievodcovskú službu pre návštevníka, turistu alebo ich skupín v turistickej destinácii alebo v skupine týchto destinácií.
- **animátor** v turizme je fyzická osoba, ktorá približuje alebo napodobňuje návštevníkovi alebo turistovi určitú udalosť, zručnosť, vec, dej alebo jav v turistickej destinácii.
- **podpora turizmu** - zahrňuje všetky aktivity smerujúce k zvýšeniu počtu domácich aj zahraničných návštevníkov a turistov, predĺženiu ich pobytu na našom území a zvýšeniu ich prínosu pre hospodárstvo.
- **turistická lokalita** - je priestorovo, plošne alebo líniovo vymedzené, geograficky a názvom identifikovateľné územie pre ktoré je charakteristická ich prirodzená pozícia a vymedzenie v krajine a spoločný produkt
- **turistické zariadenie** je objekt účelovo postavený alebo využívaný pre účely poznávania návštevníkmi (napr. múzeum, galéria, sprístupnená jaskyňa alebo baňa, ...), rekreácie, oddychu, zábavy, športu, poskytovania služieb a obchodu v cestovnom ruchu

- **turistické stredisko** - je priestorovo, plošne alebo líniovo vymedzené územie na ktorom sa nachádza jedno alebo viacero zariadení cestovného ruchu
- **prevádzkovateľ turistického zariadenia, strediska alebo lokality** je jeho správca, nájomca za účelom prevádzkovania, vlastník alebo fyzická osoba určená
- **prevádzkovateľ technickej infraštruktúry turistického zariadenia, strediska a lokality** je správca, nájomca za účelom prevádzkovania alebo vlastník technickej infraštruktúry v turistickej lokalite, stredisku alebo zariadení
- **technická infraštruktúra turistického zariadenia, strediska alebo lokality** je:
 - verejná, spoločná alebo vlastná kanalizácia a vodovod, prípojka elektrickej energie, plynová prípojka, dopravné napojenie a spojenie
 - spoločné sociálne zariadenia, informačné centrá a parkoviská v turistickej destinácii
 - dopravné značenie turistických, komunálnych a kultúrnych cieľov na cestách, informačné a navádzacie tabule a značenie o turistických lokalitách, strediskách a trasách
- **turistická destinácia** - je turistická lokalita alebo stredisko ako cieľ záujmu a návštevy
- **hodnota a atraktivita územia** je hnutelná alebo nehnuteľná, hmotná alebo nehmotná kultúra, historická, umelecká, spoločenská, krajinná a prírodná hodnota krajiny, sídla, regiónu alebo ich častí
- **turistická infraštruktúra územia** je súbor technickej infraštruktúry, turistických zariadení, stredísk a lokalít v území a súbor hodnôt a atraktivít územia
- **služba v turizme** je služba, ktorú poskytuje poskytovateľ služby v turistickej lokalite, zariadení alebo stredisku priamo, nepriamo alebo sprostredkované (parkovisko, občerstvenie, ubytovanie, holičstvo, požičovňa športových potrieb, lyžiarska škôlka, ...)
- **poskytovateľ služby** je právnická alebo fyzická osoba, ktorá poskytuje služby v turistickej lokalite alebo stredisku
- **kultúrna alebo tematická trasa či produktová línia** je tematická skupina turistických lokalít alebo produktov, ktorá je rozlíšená svojím názvom, značkou (logom) a skupinou osobitných kultúrnych a prírodných atraktivít a hodnôt územia alebo má spoločné rysy produktu. Produktová línia sa zvyčajne ťahá naprieč územím alebo je v území zastúpená plošne či bodovo.
- **turistický produkt** je súbor služieb, zážitkov, hodnôt a atraktivít spojený s určitými turistickými destináciami a zariadeniami dodaný, poskytnutý alebo sprostredkovaný návštevníkovi a turistovi
- **manažment destinácie** je proces, ktorý optimalizuje vzťahy medzi jednotlivými záujmovými skupinami v turizme (občanom, samosprávou, privátnym sektorom a návštevníkom) s cieľom čo najväčšieho spoločného prospechu. Územie sa stáva destináciou keď sa stane strategicky manažovateľnou jednotkou (entitou); sociálnym systémom, ktorý sa vedome, cielene a plánovite rozvíja, aby vhodnými stratégiami a partnerstvami zhodnotil svoj potenciál. Manažment destinácie zahŕňa tvorbu, vývoj, riadenie, sprostredkovanie a inováciu turistického produktu a jeho marketing, presadzuje destináciu v konkurenčnom prostredí a manažuje pobyt turistu v destinácii v prospech rezidenta, komunit a dlhodobu udržateľného rozvoja.
- **organizácia destinačného manažmentu** je právnická osoba, ktorá vykonáva manažment destinácie v geograficky vymedzenom území.
- **klaster** – miestna organizácia destinačného manažmentu sformovaná na území skupiny obcí. Ide o územnú koncentráciu vzájomne prepojených obcí, spoločností, špecializovaných dodávateľov, poskytovateľov služieb, firiem v príbuzných priemyselných odvetviach a prepojených inštitúcií, ktoré na konkrétnom území navzájom spolupracujú na princípe partnerstva.
- **plánovanie v turizme** je permanentný proces analýzy východísk, stanovenia merateľných cieľov, tvorby nástrojov a realizácie aktivít k ich dosiahnutiu, kontroly plnenia a opätovnej aktualizácie **stratégie rozvoja destinácie a z nej vychádzajúcich plánov manažmentu destinácií** na miestnej, krajskej a národnej úrovni. Strategickú dokumentáciu dopĺňa **ročný plán aktivít DMO a rozpočet DMO**, monitoring a hodnotenie zabezpečujú **výročné správy DMO a auditorské správy o činnosti DMO**.

- **aktívny zahraničný cestovný ruch** je príchod zahraničných návštevníkov do cieľovej krajiny (príchodový cestovný ruch - príjazdový turizmus), ktorých výdavky v navštívenej krajine sa prejavujú v aktivitách bilancie cestovného ruchu ako súčasť platobnej bilancie štátu.
- **domáci cestovný ruch** je cestovanie a pobyt domáceho obyvateľstva vo vlastnej krajine s cieľom využiť voľný čas na odpočinok, poznávanie, rozptýlenie a zábavu, kultúrne a športové vyžitie ap., pokiaľ nepresiahne šesť mesiacov. V hospodársky vyspelých štátoch sa stal základom rozvoja ich zahraničného cestovného ruchu.
- **pasívny zahraničný cestovný ruch** je cestovanie rezidentov do cieľovej krajiny (odchodový cestovný ruch - výjazdový turizmus), ktorých výdavky v navštívenej krajine sa prejavujú v pasívach bilancie cestovného ruchu ako súčasť platobnej bilancie štátu.
- **rekreačné poukážky** sú účelovo viazané tlačoviny so zvýšenou ochranou na podporu domáceho cestovného ruchu. Aby sa zabránilo ich zneužitiu, obsahujú ochranné prvky, a to napr.: sériové číslo, špeciálne logo, holografický prúžok, mikropísma, vodotlač, písmo UV-farbou atď. Sú vyhotovené v rôznych nominálnych hodnotách. Poukážky môžu byť personalizované, t.j. vyhotovené na meno alebo nepersonalizované. Slúžia ako platidlo za služby spojené s rekreáciou v sieti zmluvných partnerov. Akceptujú ich rôzne zariadenia cestovného ruchu.
- **sociálny cestovný ruch** je forma cestovného ruchu spojená s účasťou sociálne slabších vrstiev obyvateľstva na cestovnom ruchu a umožnená zreteľne preukázateľnými opatreniami.

V podmienkach trhového hospodárstva sa sociálne slabšie vrstvy obyvateľstva nemôžu zúčastňovať na cestovnom ruchu alebo len v obmedzenej miere. Historicky vznikol v 20. storočí po 1. svetovej vojne, t. j. v období, keď sa začalo hovoriť o práve na odpočinok, voľný čas a platenú dovolenku, ktoré sa právne zakotvili v národných ústavách. Po 2. svetovej vojne začali vznikať rozliční organizátori sociálneho cestovného ruchu, ako podporné pokladnice, dôchodkové pokladnice, odbory, svojpomocné organizácie. V mnohých štátoch sa začala rozvíjať podniková rekreácia. S jej vznikom sa spája činnosť subvencovanej infraštruktúry cestovného ruchu a ponuka špeciálnych služieb. Tak vznikla sieť zariadení prístupná pre všetkých. Rozvinula sa aj finančná pomoc vo forme subvencií, pôžičiek a individuálnych príspevkov, ktoré znižujú náklady detí, mládeže a rodín. V súčasnosti existujú rozličné formy podpory sociálneho cestovného ruchu, napr. predaj rekreačných poukážok, úľavy na dani z príjmu podnikateľa, účelové sporenie, splátkový predaj služieb cestovného ruchu, cestovné zľavy v prostriedkoch verejnej dopravy pre niektoré kategórie obyvateľstva (mládež, rodiny s deťmi, dôchodcovia) a pod. Ich zmyslom je, aby sa zabezpečila nielen účasť na cestovnom ruchu sociálne slabších skupín obyvateľstva a stimuloval ich dopyt, ale aby sa utvárali priaznivé podmienky aj na realizáciu ponuky.

II. ČASŤ ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA TURIZMU

Organizačná štruktúra turizmu tvorí nástroj pre strategický rozvoj turizmu a zvyšovanie ekonomického prínosu z turizmu na území Slovenska. **Sieť rád pre turizmus a organizácií destinačného manažmentu** vytvára nástroj pre dôkladné poznanie návštevníka a turistického produktu; pre spoluprácu všetkých subjektov, ktoré produkt vytvárajú; pre manažment destinácií; pre jeho propagáciu a marketing, pre riadenie kvality a zavedenie spoločných štandardov a pre prenos potrebného know-how. Organizačná štruktúra umožňuje strategické plánovanie na národnej, krajskej, mikroregionálnej resp. lokálnej úrovni a vzájomnú nadväznosť, koordináciu a realizáciu strategických plánov a plánov manažmentu jednotlivých destinácií.

Úlohy jednotlivých sektorov pri rozvoji turizmu:

- verejný sektor** vytvára priaznivé rámcové podmienky pre rozvoj turizmu (investičnými a systémovými opatreniami v pôsobnosti verejného sektora, všeobecnými záväznými nariadeniami a pod.) Zastupiteľstvá obcí a VÚC sa prostredníctvom Rady zúčastňujú na riadení a strategickom plánovaní rozvoja turizmu v destinácii, a prostredníctvom účasti/podielov v DMO aj na jeho realizácii. Z výnosov z turizmu finančne podporujú aktivity v turizme, ktoré sú predmetom verejného záujmu. Zastupiteľstvá obcí a VÚC využívajú pri zostavovaní svojich strategických dokumentov a plánov (ako Územný plán, PHSR a pod.) strategické dokumenty destinácie. Podieľajú sa aj na kontrole financovania a hospodárenia územne príslušnej DMO.
- **privátny sektor** (tiež branža turizmu) je hybnou silou rozvoja turizmu, vytvára prevažnú časť turistického produktu a ekonomického prínosu z turizmu. V rade zastupuje a háji spoločné záujmy podnikateľského sektoru v turizme, podieľa sa na príprave a prerokovaní plánovacích dokumentov týkajúcich sa turizmu v destinácii, podieľa sa na celkovom manažmente destinácie. Prenáša implikácie strategického plánovania do aktivít branže. Prostredníctvom členských príspevkov a dobrovoľných mimoriadnych príspevkov finančne podporuje činnosť DMO. Podieľa sa na zbere štatistických údajov a údajov o návštevníkoch. Individuálne investuje do vlastného podnikania v lokalite.
 - **rada pre turizmus** (ďalej len „Rada“) je spoločná platforma odborníkov na turizmus verejného a privátneho sektora pre dosiahnutie spoločných cieľov v turizme. Vzniká na miestnej (pokrývajúcej územie obce alebo obcí), krajskej (pokrývajúcej územie VÚC) a národnej úrovni. Rada na princípe partnerstva uvádza do rovnováhy záujmy verejnej správy, podnikateľských subjektov, občana (komunit) a návštevníka destinácie s cieľom manažovať a riadiť dlhodobo udržateľný rozvoj turizmu v spravovanej destinácii. Výsledkom takéhoto konsenzu sú strategické dokumenty destinácie:
 - o **Plán manažmentu destinácie** (operačný dokument, niečo ako prevádzkový manuál)
 - o **Stratégia rozvoja destinácie v turizme** (dlhodobá na 5-7 rokov, strednodobá na 2-4 roky)
 - o **Ročný plán aktivít** (krátkodobý plánovací dokument) a **rozpočet DMO**ktoré rada prerokúva a schvaľuje. Výkonným orgánom Rady a nástrojom, ktorý za použitia stanoveného rozpočtu realizuje aktivity schválené v strategických dokumentoch je organizácia destinačného manažmentu (DMO). Rada určuje právnu formu DMO (ak nebude priamo určená zákonom), registruje a zakladá ho, alebo iniciuje jeho založenie. Rada vo výberovom konaní vyberá riaditeľa DMO, potvrdzuje a odvoláva ho. Rada schvaľuje a potvrdzuje zmeny v štatúte (resp. zriaďovacej listine a pod.) DMO. Rada kontroluje výsledky a správnosť čerpania rozpočtu DMO, schvaľuje jeho Výročnú správu, resp. audit. Zástupcovia verejnej správy v Rade strategické dokumenty predstavujú zastupiteľstvu, obhajujú ich a predkladajú k prerokovaniu a schváleniu zastupiteľstvu tie časti (implikácie), ktoré zakladajú nároky na aktivity verejnej správy (napr. smerom k územnému plánovaniu, podpore investícií a pod.) alebo finančné zdroje nad rámec určený týmto zákonom.

- **organizácia destinačného manažmentu (DMO)** je profesionálna marketingová agentúra zabezpečujúca realizáciu strategických plánov destinácie. Vzniká na miestnej a krajskej úrovni³ ako podriadený a výkonný orgánom rady pre turizmus. (Na národnej úrovni túto úlohu plní SACR.) DMO navrhuje rade stratégiu rozvoja destinácie, plán manažmentu destinácie, ročný plán aktivít (akčný plán) a rozpočet potrebný na realizáciu aktivít DMO a po schválení stratégie realizuje. DMO hlavne:
 - o zbiera a analyzuje údaje potrebné k strategickému plánovaniu
 - o navrhuje a po schválení implementuje stratégie
 - o rozvíja turistický produkt v destinácii
 - o zabezpečuje komunikáciu s cieľovými skupinami pred, počas a po návšteve
 - o zabezpečuje všetky online aj offline informácie, ktoré návštevník potrebuje
 - o zabezpečuje marketing a strategické partnerstvá
 - o monitoruje a vyhodnocuje kvalitu služieb a zavádza nástroje na manažment kvality
 - o prináša a šíri know-how v oblasti destinačného manažmentu

Práva a povinnosti verejnej správy v oblasti turizmu:

- **Ministerstvo** vytvára bezpečné a stabilné prostredie pre rozvoj turizmu a podporuje rozvoj turizmu ako štátnej priority
- **Samosprávny kraj** utvára podmienky na rozvoj turizmu a koordinuje tento na svojom území
- **Obec** utvára podmienky na rozvoj turizmu a koordinuje tento na svojom území

Koordinácia a monitoring turizmu:

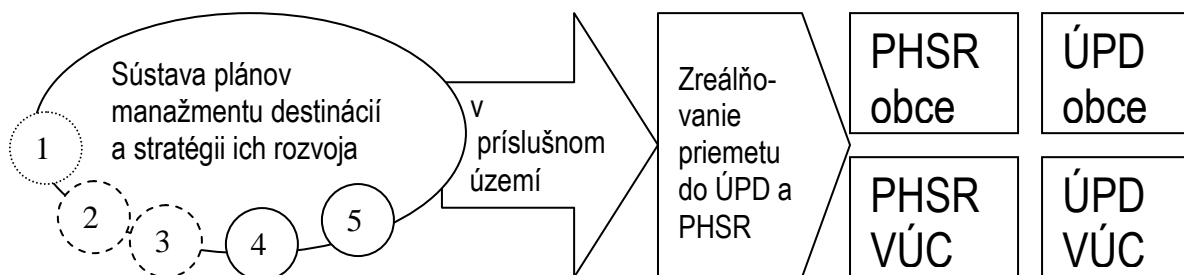
- **Rada vlády pre turizmus** (National Tourism Board - NTB)
- **Krajská Rada pre turizmus** (Regional Tourism Board - RTB)
- **Miestna Rada pre turizmus** (Local Tourism Board - LTB)

Štruktúra organizácií destinačného manažmentu:

- **Národná organizácia destinačného manažmentu (NatDMO)** – SACR - je národnou organizáciou destinačného manažmentu (v zahraničí sa používa National Tourism Organisation NTO alebo National Tourism Authority NTA)
- **Krajská organizácia destinačného manažmentu (RegDMO)** je výkonným orgánom pre rozvoj turizmu na území samosprávneho kraja
- **Miestna organizácia destinačného manažmentu (LocDMO)** je výkonným orgánom pre rozvoj turizmu na území obce, alebo viacerých obcí.

Z hľadiska zabezpečenia delegovania svojich zástupcov sa môžu efektívne využiť existujúce štruktúry regionálnych združení miest a obcí ako aj regionálnych a miestnych združení podnikateľov v turizme.

Vplyv strategických plánovacích dokumentov destinácie na strategické dokumenty VÚC a obce:

³ Pojem miestna a krajská úroveň / DMO / Rada sa ešte môže terminologický spresniť v legislatívnom procese vhodnejším pomenovaním, ktoré vystihne podstatu tohto orgánu / subjektu a ich územnú pôsobnosť

PRÁVA A POVINNOSTI JEDNOTLIVÝCH STUPŇOV VEREJNEJ SPRÁVY V OBLASTI TURIZMU

Ministerstvo hospodárstva

- vytvára bezpečné a stabilné prostredie pre rozvoj turizmu a podporuje rozvoj turizmu ako štátnej priority
- vypracúva, implementuje a monitoruje národnú stratégiu rozvoja turizmu pričom vychádza z regionálnych stratégií rozvoja turizmu a zohľadňuje špecifiká miestnych stratégií rozvoja turizmu
- realizuje štátnu politiku podpory rozvoja turizmu
- zabezpečuje legislatívny proces, potrebné úpravy právnych noriem, vytváranie národných koncepcií a vytváranie priaznivých rámcových podmienok pre rozvoj turizmu
- zabezpečuje potrebné vedenie, stimuly a pomoc pri investíciách privátneho sektora do turizmu
- koordinuje jednotnú propagáciu SR v zahraničí (pre potenciálnych návštevníkov či investorov, atď.)
- zabezpečuje a spracúva štatistické údaje potrebné pre monitoring turizmu v štruktúre a kvalite, ktoré sú v súlade s európskym štandardom
- zadáva úlohy v oblasti výskumu, analýz a predikcie vývoja na základe plánu výskumných úloh, ktorý schválil NTB formou verejného kontraktu a verejnej súťaže subjektom v oblasti výskumu turizmu (univerzity, výskumné ústavy, výskumné a analytické spoločnosti a pod.)
- vytvára a zodpovedá za zavedenie jednotných štandardov priestorového značenia turistických destinácií, kultúrnych trás na cestách 1.,2. a 3. triedy, na motorových cestách a diaľniciach a miestnych komunikáciách
- zodpovedá za zavedenie Integrovaného turistického informačného systému (ITIS) na Slovensku, ako informačnej databázy atraktivít a podujatí, hodnôt a turistickej infraštruktúry krajiny a sídiel, turistických zariadení, lokalít, stredísk, turistických trás a chodníkov, objektov záujmu v turizme a súvisiacich informácií
- podporuje zabezpečenie prenosu medzinárodných štandardov a know-how v oblasti turizmu a podporuje rozvoj vzdelávania v turizme
- minister menuje generálneho riaditeľa SACR na návrh Rady vlády pre turizmus (NTB),
- vedie v oblasti turizmu nasledovné registre:
 - o Register miestnych a regionálnych organizácií destinačného manažmentu
 - o Register miestnych a regionálnych rád turizmu
- po splnení náležitostí zapíše RegDMO, LocDMO, RTB a LTB do registra DMO a TB do 10 pracovných dní. V rovnakej lehote vykoná zmenu údajov o organizácii v registri DMO a TB, na základe ich žiadostí.

Podmienkou zápisu do registra organizácií destinačného manažmentu je:

- o na území registrujúcej sa organizácie destinačného manažmentu existuje registrovaná Rada pre turizmus
- o v takto registrovanej Rade pre turizmus je zastúpená územná samospráva väčšiny obcí (minimálne 3/5) na území registrujúcej sa organizácie destinačného manažmentu
- o v takto registrovanej Rade pre turizmus sú v čase žiadosti o zápis zastúpené 3/5 všetkých ubytovacích zariadení na území, ktoré pokrýva registrujúca sa DMO (vychádza sa z ubytovacích zariadení registrovaných Štatistickým úradom SR)
- o Rada pre turizmus predloží doklady o založení alebo výbere DMO. Dokumenty obsahujú štatút, údaje o členoch/spoločníkoch/akcionároch; alebo doklady o výbere DMO vo verejnej súťaži a o spôsobe financovania územnou samosprávou a privátnymi subjektami.
- o údajmi Štatistického úradu štatisticky zdokladovaný minimálny priemerný počet 10 000 prenocovaní ročne v spádovom území destinácie, ktoré pokrýva registrujúca sa DMO. V prípade RegDMO sa táto podmienka neuplatňuje.

V registri organizácií destinačného manažmentu sa vyznačí (príklad):

- názov organizácie
- právna forma organizácie
- sídlo organizácie
- kontaktné údaje
- dátum vzniku
- dátum platnosti kontraktu o zabezpečení výkonu DMO resp. zoznam zakladajúcich členov/spoločníkov/akcionárov
- štatutárny zástupca DMO alebo osoba oprávnená na zastupovanie DMO
- menný zoznam obcí, ktoré spadajú pod DMO
- názov príslušnej RegDMO, ak ide o LocDMO

Samosprávny kraj

- podporuje a koordinuje rozvoj turizmu na svojom území
- iniciuje založenie krajskej Rady pre turizmus
- iniciuje vznik a stáva sa členom/spoločníkom/akcionárom RegDMO
- podieľa sa na financovaní Reg DMO
- podporuje rozvoj cezhraničnej, medziregionálnej a teritoriálnej spolupráce v turizme
- vytvára podporné mechanizmy a nástroje, ktoré motivujú subjekty na území kraja k rozvoju turizmu, zvyšovaniu kvality služieb a konkurencieschopnosti v oblasti turizmu
- uplatňuje priemet rozhodujúcich častí strategických dokumentov destinácie do ÚPD a PHSR samosprávneho kraja

Obec

- podporuje a utvára podmienky na rozvoj turizmu a koordinuje tento rozvoj na svojom území
- vydáva VZN na zabezpečenie spoločných služieb a spoločnej infraštruktúry v turizme (združené financovanie) turistického strediska / destinácie
- zakladá miestnu radu pre turizmus a/alebo spoluzakladá spoločnú miestnu radu pre turizmus
- rady pre turizmus viacerých obcí sa spájajú za účelom založenia spoločnej miestnej organizácie destinačného manažmentu mikroregiónu/klastra
- obec je členom iba jednej LocDMO
- rada pre turizmus obce alebo skupiny obcí môže iniciovať vznik miestnej organizácie destinačného manažmentu (LocDMO), ktorej sa obec/obce stáva/jú členom/podielnikom/akcionárom a pod. alebo môže obec vstúpiť do už existujúcej Rady a LocDMO v príslušnom území
- obec určuje 70% vlastného výnosu dane z ubytovania na financovanie LocDMO, tento transfer vykonáva na mesačnej báze.
- 30% z vlastného výnosu dane z ubytovania zostáva naďalej príjmom obce, ktorý obec využíva na rozvoj turizmu v obci (režijné náklady obce, všeobecné účely obnovy a dobudovania turistickej infraštruktúry, ochrana prírodných a pamiatkových hodnôt atď.). Tieto zdroje môžu obce zlučovať (aj s obcami, ktoré nie sú v DMO) za účelom efektívnejšieho spoločného financovania.

KOORDINÁCIA ROZVOJA A MONITORING TURIZMU - RADA PRE TURIZMUS

Rada pre turizmus vzniká na úrovni obce alebo zoskupení viacerých obcí (LocTB obce alebo skupiny obcí ako spoločná rada pre turizmus), na úrovni kraja (RegTB) a na národnej úrovni (NTB). Je koordináčnym a monitorovacím orgánom pre rozvoj turizmu na dotknutom území. Vzniká na podnet verejnej správy alebo privátnych subjektov na dotknutom území. Členov rady deleguje verejná správa a privátny sektor turizmu v pomere 1:1, v prípade miestnej a krajskej Rady pre turizmus. Členstvo v rade je neodmeňované. Krajská alebo miestna Rada zabezpečuje úlohy, ktoré jej vyplývajú zo zákona pričom jej činnosť (založenie a zloženie Rady, úprava rokovacieho poriadku, prijímanie uznesení, iniciácia založenia DMO, výkon dohľadu nad DMO atď.) upraví osobitná vyhláška, ktorá nadviaže na zákon o turizme.

Rada vlády pre turizmus (National Tourism Board - NTB)

- je národný multisektorový orgán pre koordináciu turizmu a dohľad nad rozvojom turizmu Slovenskej republiky (monitoring)
- vyjadruje sa k návrhu Národného plánu destinačného manažmentu a odporúča ho vláde na schválenie, zaoberá sa hodnotením jeho priebežného plnenia a aktualizáciou
- prostredníctvom svojich členov presadzuje v zodpovedajúcich rezortoch opatrenia potrebné pre uplatnenie štátnej politiky v oblasti turizmu a zodpovedá za koordináciu ich plnenia
- vyjadruje sa k monitorovacej správe o vývoji turizmu a k návrhu národnej stratégie rozvoja turizmu
- vyjadruje sa k návrhu ročného plánu činnosti SACR, návrhu rozpočtu a výročnej správe
- vyjadruje sa ku ostatným koncepčným dokumentom celonárodného charakteru v turizme
- vyjadruje sa k návrhom právnych noriem v turizme a dáva podnety na ich úpravu
- zodpovedá za koordináciu tvorby značky (branding) Slovenska
- dáva podnety na výskum v turizme a hodnotí rozvoja elektronického prostredia v turizme (e-tourism)
- navrhuje kandidáta na funkciu generálneho riaditeľa SACR a odporúča ho ministrom na schválenie

Rada vlády pre turizmus sa skladá zo zástupcov jednotlivých sektorov a subjektov v turizme najmä zástupcov kľúčových rezortov, strešných združení miest a obcí, zástupcov DMO a TB, zástupcov VÚC a profesijných organizácií v turizme. Rada vlády zriaďuje pre odborné otázky ad hoc pracovné skupiny.

Krajská Rada pre turizmus (Regional Tourist Board - RTB)

- je koordináčnym a monitorovacím orgánom pre rozvoj turizmu v kraji
- v jednom samosprávnom kraji pôsobí jedna RTB
- koordinuje proces tvorby imidžu a značiek destinácií kraja v turizme
- zastupuje záujmy kraja v oblasti turizmu v nadriadených orgánoch
- koordinuje svoju činnosť s ostatnými krajskými radami pre turizmus a SACR
- prezidentom Rady je predseda samosprávneho kraja alebo osoba menovaná predsedom samosprávneho kraja
- má páry počet členov, členov Rady delegujú verejná správa a privátny sektor turizmu v pomere 1:1. Členovia rady sa tvoria spomedzi zástupcov spoločných miestnych rád pre turizmus, zástupcov komisie zastupiteľstva samosprávneho kraja pre turizmus, expertov verejného sektoru nominovaných predsedom samosprávneho kraja a zástupcov strešných podnikateľských organizácií v turizme na úrovni kraja pričom rôzny počet zástupcov sa upravuje váhou hlasu, ktorá vedie k zachovaniu pomeru 1:1 pri hlasovaní a rozhodovaní

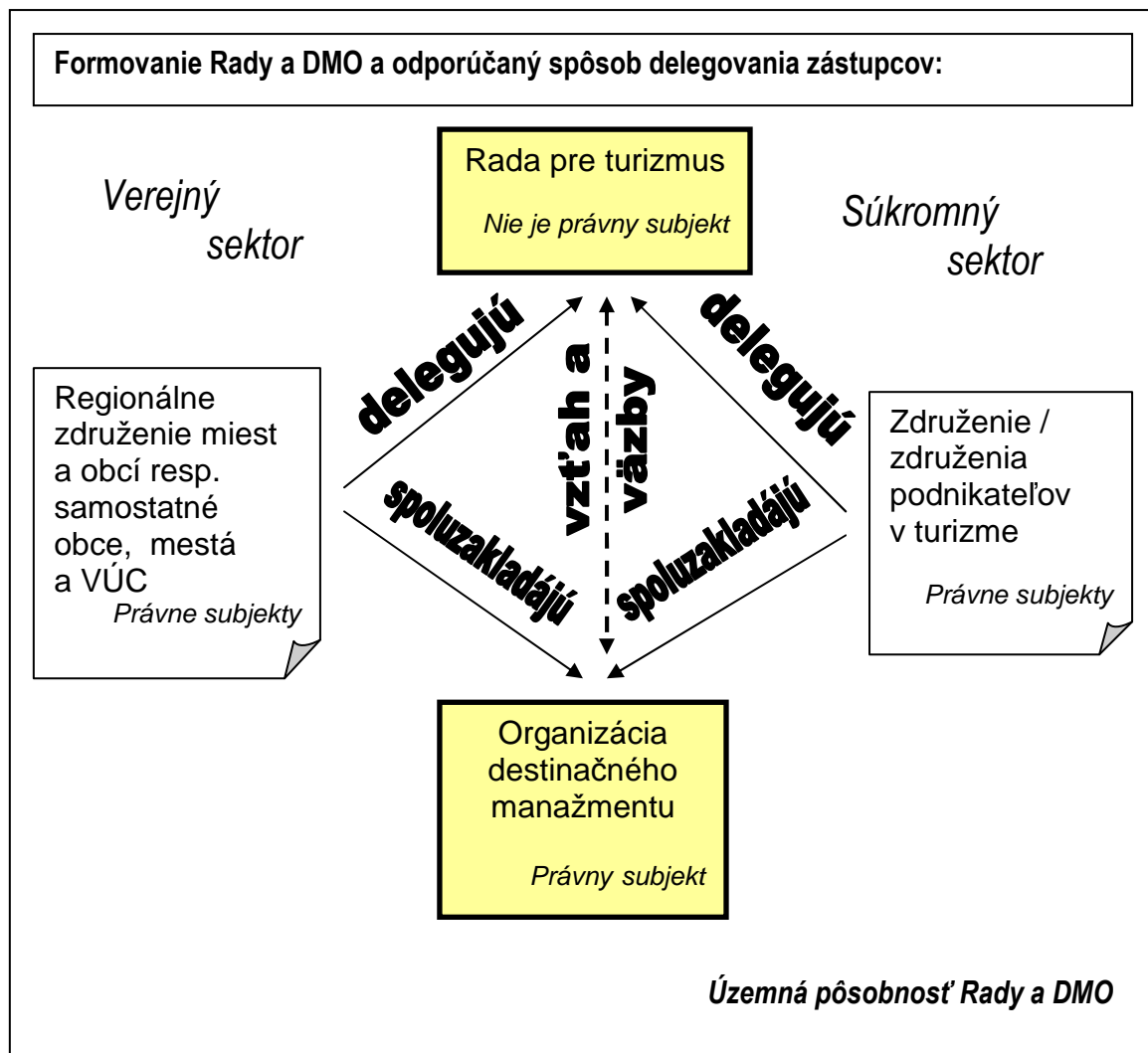
- používa vlastný alebo externý kontrolný orgán, ktorý je oprávnený vykonávať kontrolu financovania a hospodárenia RegDMO
- používa externé alebo vlastné poradné orgány
- stretáva sa minimálne dvakrát ročne
- stretnutí sa zúčastňuje riaditeľ RegDMO
- schvaľuje:
 - o štatút RegDMO a zmeny v ňom (v závislosti od právnej formy RegDMO)
 - o riaditeľa RegDMO
 - o ročný plán činnosti a rozpočet RegDMO – krátkodobý plánovací dokument
 - o výročnú správu RegDMO
 - o krajský plán destinačného manažmentu – operatívny dokument destinácie
 - o stratégiu rozvoja kraja v oblasti turizmu vychádzajúc z miestnych stratégií a s prihliadnutím na národnú stratégiu – stredno a dlhodobý plánovací dokument
- berie na vedomie audit RegDMO
- na zasadnutia pozýva zástupcov miestnych rád pre turizmus a miestnych DMO, ktorí majú na zasadnutí hlas poradný

Miestna rada pre turizmus (Local Tourist Board - LTB)

- je koordinačným a monitorovacím orgánom pre rozvoj turizmu v obci
- podľa miestnych podmienok a potrieb sa zriadi **miestna rada pre turizmus** a pre účely koordinácie turizmu na úrovni špecifickej územnej destinácie sa zriaďuje **spoločná miestna rada pre turizmus**. (špecificky sa takto vytvára územný klaster a prehlbuje územná spolupráca v turizme)
- zastupuje záujmy destinácie v oblasti turizmu v nadriadených orgánoch
- koordinuje svoju činnosť so spoločnou Radou pre turizmus v spoločnej destinácii (klastri) a krajskou Radou pre turizmus. Spoločná Rada pre turizmus zastupuje záujmy obcí a podnikateľov v turizme v územnej pôsobnosti miestnej organizácie destinačného manažmentu
- prezidentom Rady je starosta/primátor obce alebo osoba ním menovaná, prezidentom spoločnej Rady pre turizmus je osoba zvolená zástupcami miestnych rád pre turizmus
- má párný počet členov, členov Rady deleguje verejná správa a privátny sektor turizmu v pomere 1:1. Členovia rady sa tvoria spomedzi zástupcov komisie zastupiteľstva obce pre turizmus, expertov nominovaných obcou a zástupcov miestnych združení a podnikateľov v turizme na území obce. Členovia spoločnej rady sa tvoria spomedzi zástupcov miestnych rád pre turizmus a delegovaných zástupcov obcí, ak v obci nie je zriadená miestna rada pre turizmus.
- odporúča výšku dane za ubytovanie v obci obecnému zastupiteľstvu
- člen rady je oprávnený vykonávať kontrolu financovania a hospodárenia LocDMO
- používa externé alebo vlastné poradné orgány
- stretáva sa minimálne dvakrát ročne
- stretnutí miestnej rady/spoločnej rady pre turizmus sa zúčastňuje riaditeľ LocDMO.
- Miestna rada/spoločná miestna rada pre turizmus schvaľuje:
 - o štatút LocDMO a zmeny v ňom
 - o riaditeľa LocDMO vybraného vo výberovom konaní
 - o stratégiu rozvoja destinácie a plán manažmentu destinácie
 - o návrh ročného plánu činnosti a rozpočet LocDMO
 - o výročnú správu LocDMO
- berie na vedomie audit LocDMO
- na zasadnutia pozýva člena krajskej Rady a RegDMO, ktorí majú hlas poradný

Matica riadiacich a kompetenčných vzťahov k pripravovanému návrhu zákona o turizme:

		Národná úroveň	Krajská úroveň	Úroveň klastra
Úroveň verejnej správy		Ministerstvo	VÚC	Obce v destinácii
Koordinácia a monitoring		NTB	RTB	Spoločná LTB
Výkonné orgány v turizme		NatDMO	RegDMO	LocDMO
Plánovacie a riadiace dokumenty destinácie	Dlhodobé (5-7 rokov)	Národný plán destinačného manažmentu	Krajský plán destinačného manažmentu	Miestny plán destinačného manažmentu
	Strednodobé (2-4 roky)	Národná stratégia rozvoja turizmu	Krajská stratégia rozvoja turizmu	Miestna stratégia rozvoja turizmu
	Krátkodobé (1 rok s výhľadom na 3 roky)	Ročný plán aktivít a rozpočet SACR	Ročný plán aktivít a rozpočet RegDMO	Ročný plán aktivít a rozpočet LocDMO
Monitorovacie dokumenty		Výročná správa SACR	Výročná správa RegDMO	Výročná správa LocDMO
		Audit SACR	Audit RegDMO	Audit LocDMO

ŠTRUKTÚRA REGISTROVANÝCH ORGANIZÁCIÍ DESTINAČNÉHO MANAŽMENTU

Práva a povinnosti DMO

Organizácia destinačného manažmentu (DMO) je profesionálna marketingová organizácia, ktorá zastupuje záujmy subjektov v turizme v určenom území. DMO je právnickou osobou, napr. združením právnických osôb, s.r.o., a.s., družstvo a n.o.. Najvhodnejšiu právnu formu, zriaďovacie listiny navrhne a štatút DMO určí Rada. Alternatívne by mohol zákon definovať jednu z týchto právnych foriem (najvhodnejšiu). DMO sa správa ako podnikateľský subjekt, zisk vracia do predmetu činnosti. DMO môže niektoré činnosti zabezpečovať externe. DMO má zamestnancov, ktorých vedie riaditeľ, štatutár DMO. Riaditeľ zodpovedá Rade za zverené prostriedky a efektívne narábanie s nimi a za návratnosť investícií. Rada a jej kontrolné mechanizmy kontrolujú činnosť DMO. Obec, samosprávny kraj a každý člen DMO majú právo kontrolovať financovanie a hospodárenie na požiadanie.

Hlavnými cieľmi DMO je:

- zvyšovanie ekonomického prínosu turizmu v destinácii, teda najmä počtu návštevníkov a turistov, počtu ich prenocovaní a výdavkov.
- budovanie značky destinácie a jej imidžu
- integrácia najdôležitejších prvkov infraštruktúry a rozvoj produktu
- budovanie silnej identifikácie sa s turizmom smerom dovnútra destinácie

Za tým účelom najmä:

- rozvíja turistický produkt a zabezpečuje marketing produktu
- sprostredkúva informáciu o ňom návštevníkovi, zriaďuje a prevádzkuje TIK
- zabezpečuje propagáciu destinácie na domácom a zahraničných trhoch
- vyvíja a uplatňuje nástroje na riadenie kvality produktu a služieb v turizme (*napr. benchmarking; oceňovanie poskytovateľov služieb a prevádzkovateľov zariadení; samohodnotenie kvality*)
- zabezpečuje zvyšovanie úrovne doplnkového vzdelania
- stará sa o dobré meno turizmu a destinácie
- plánované aktivity analyzuje z pohľadu dlhodobu udržateľného rozvoja turizmu.

DMO sa členia na:

- národnú organizáciu destinačného manažmentu (NatDMO)
- krajské organizácie destinačného manažmentu (RegDMO)
- miestne organizácie destinačného manažmentu (LocDMO), tzv. klastre

Hlavné činnosti DMO sú:

1. analýza turistického potenciálu destinácie
2. stanovenie merateľných cieľov rozvoja a marketingu destinácie
3. návrh a implementácia Stratégie rozvoja turizmu destinácie a Plánu manažmentu destinácie
4. príprava a implementácia ročného plánu aktivít a rozpočtu DMO
5. tvorba, prevádzka a napĺňanie databázy potrebných informácií (ITIS)
6. poradenstvo a podpora v oblasti investícií v turizme
7. manažment kvality a prenos know-how

V nasledujúcej časti textu sa nachádza bližší popis týchto hlavných činností DMO.

1) Analýza turistického potenciálu destinácie

Analýza vychádza z poznania daností územia, jeho návštevnosti a kapacity, cieľových skupín a krajín, ekonomického prínosu a aktuálnych trendov v turizme. Analýza sa premieťa do Stratégie rozvoja turizmu, územného plánu (a jeho súčasťou generelu turistickej destinácie), PHSR a vedie k rozhodnutiam o podpore a iniciovaní podnikateľských zámerov.

2) Stanovenie merateľných cieľov rozvoja a marketingu destinácie

DMO si stanovuje konkrétne a merateľné ciele. Monitoruje a v pravidelných intervaloch, ale najmenej raz ročne vyhodnocuje plnenie cieľov a podľa výsledkov koriguje plán aktivít.

3) Návrh a implementácia Stratégie rozvoja turizmu destinácie a Plánu manažmentu destinácie

Kompetencie LocDMO aj RegDMO sú v rozvoji produktu a v jeho marketingu.

RegDMO kladú zväčša väčší dôraz na marketing produktu a jeho propagáciu na vonkajších trhoch (zahraníčia). Cieľom regionálnych stratégií by malo byť spájanie ponúk jednotlivých destinácií do produktových línií. V RegDMO sa LocDMO stávajú partnermi a združujú sily a prostriedky pre zabezpečenie spoločnej propagácie a budovaní predajných kanálov.

LocDMO (mikroregióny a klastre) kladú väčší dôraz na rozvoj produktu, jeho marketing a na jeho propagáciu na domácich a blízkych trhoch. Cieľom miestnej stratégie je nájsť a podporiť výnimočné lokálne produkty, spájať ich do celkov afinitných k jednotlivým cieľovým skupinám a k týmto vytvoriť informačné a predajné kanály.

Plán destinačného manažmentu:

- geograficky definuje destináciu, jeho súčasťou je mapový podklad a mapový priemet kľúčových vzťahov a zodpovedností v území za manažment destinácie
- definuje kľúčové vzťahy, kľúčové subjekty a územných partnerov pre zabezpečenie potrebných služieb v turizme; obsahuje adresár kľúčových kontaktov
- identifikuje atraktivity a hodnoty územia, navrhuje limity využívania územia a regulatívy vo vzťahu k rozvoju turizmu, stanovuje opatrenia na dosiahnutie udržateľného rozvoja turizmu na území kraja alebo destinácie, hodnotí navrhované opatrenia z pohľadu dopadov na územné plánovanie, procesy povoľovania stavieb, hospodárske a sociálne aktivity v území a na životné prostredie
- mapuje sieť stredísk a zariadení v turizme, atraktivít a hodnôt územia a rieši ich dopravnú, informačnú dostupnosť a priestorové značenie
- mapuje súčasnú a navrhuje potrebnú výhľadovú technickú infraštruktúru v území
- identifikuje potenciálne riziká jednotlivých destinácií a navrhuje opatrenia na ich minimalizáciu (napr. prírodné riziká ako lavíny, povodne a pod.)
- analyzuje potenciál územia, jeho kapacity a rezervy. Dá sa na jeho základe zostavovať generel turizmu územia (súčasť ÚPD) V územnom pláne sa tak budú môcť na jeho základe na území destinácie vytvoriť podmienky pre vznik potrebnej infraštruktúry, zariadení a atraktivít.
- popisuje systém zabezpečovania spoločných služieb v turistickej destinácii (odvoz a likvidácia odpadu, zber a čistenie komunálnych odpadových vôd, upratovania verejných priestranstiev, lokalizácia služieb ako pošta, základná vybavenosť, záchrannú sieť, nemocnica, dôležité úrady a podobné štruktúry v území
- popisuje dlhodobé opatrenia na zlepšenie kvality poskytovaných služieb, celoročnej komplexnosti ponuky služieb a zlepšenie kvality starostlivosti o zákazníka

Stratégia rozvoja turizmu destinácie má spravidla tieto časti:

- analytická časť (určenie kľúčových produktov a kľúčových trhov)
- stanovenie cieľov a ukazovateľov
- návrh aktivít a opatrení, ktoré budú viesť k dosiahnutiu cieľov
- hodnotenie aktivít a navrhovaných z pohľadu ich udržateľnosti
- monitoring plnenia stratégie, jej úspešnosti a priebežné kontrolné riadiace a finančné mechanizmy
- rámcový rozpočet finančných potrieb (investičných a neinvestičných) destinácie a štruktúra zabezpečenia týchto finančných potrieb

4) Príprava a implementácia ročného plánu aktivít a rozpočtu DMO

Ročný plán aktivít DMO má spravidla tieto časti:

- východiskový stav vychádzajúci z meraní
- stanovenie dielčích cieľov
- rozvoj produktu
- zvyšovanie kvality produktu a služieb (obsahuje aj rozvoj know-how)
- distribučné kanály a marketing produktu
- plán komunikácie
- tabuľka aktivít – podrobný harmonogram

Na zabezpečenie ročného plánu aktivít sa zostavuje rozpočet DMO (s výhľadom na roky).

5) Tvorba, prevádzka a napĺňanie databázy potrebných informácií (ITIS)

Organizácia destinačného manažmentu vedie a je zodpovedná za aktualizáciu potrebných informácií o:

- prírodných, kultúrnych a ostatných hodnotách a atraktivitách destinácie
- infraštruktúre turizmu, turistických strediskách, zariadeniach a o poskytovateľoch služieb obvykle využívaných v turizme
- kultúrnych, turistických a cyklistických trasách na území destinácie
- podujatiach týkajúcich sa turizmu
- subjektoch v území (vrátane aktuálnych adresárov)

LocDMO pritom vychádza z miestnych databáz a informačných zdrojov (ako napr. kroniky, monografie, evidencie pamätihodnosti, informačné systémy knižníc, archívov, múzeí a galérií, pamiatkového úradu a kultúrnych inštitúcií), územných dát, údajov poskytnutých zo strany občanov a subjektov v území. Dáta aktualizuje a buduje DMO priamo alebo prostredníctvom TIK, ktoré sú v jej zriaďovateľskej pôsobnosti. Krajská organizácia destinačného manažmentu zodpovedá za integráciu a komplexnosť dát o území. Výmena a zber dát prebieha na štandardizovaných formulách a v štandardizovaných formátoch, ktoré využívajú všetky subjekty v turizme.

6) Poradenstvo a podpora v oblasti investícií v turizme

Budovanie a rozvoj produktu žiada investície. Verejná správa a DMO zverejňujú informácie o jednotlivých podnikateľských zámeroch v snahe získať potrebných partnerov. Podľa povahy PPP projektu ich môžu verejná správa aj DMO podporiť aj finančne, pričom dbajú na návratnosť investícií.

DMO môže finančne podporiť zo svojich zdrojov zachovanie a obnovu historického objektu, prírodných krás alebo vybudovanie chýbajúcej atrakcie na území destinácie ako formy podpory a tvorby produktu.

7) Manažment kvality a prenos know-how

DMO vypracúva stratégiu manažmentu kvality a prenosu know how. Manažment kvality spočíva v prenose najmä v:

- šírení potrebných vedomostí o význame riadenia kvality,
- zavedení štandardov kvality pre všetky oblasti služieb
- zavedení nástrojov pre hodnotenie, porovnávanie a ocenenie kvality
- doručení informácií o kvalite atraktív a ponúkaných služieb destinácie.

Prenos know-how má za cieľ najmä:

- zlepšiť pochopenie dôležitosti a prínosov turizmu verejnosťou
- zlepšiť prácu organizačných štruktúr v turizme
- zlepšiť úroveň služieb v turizme
- zefektívniť vynakladanie prostriedkov a návratnosť investícií v turizme

Zriadenie, založenie alebo určenie DMO

Zriadenie a založenie vlastnej DMO:

- privátne a verejné subjekty spadajúce pod územnú pôsobnosť rady pre turizmus môžu založiť alebo zriadiť organizáciu, ktorá bude zabezpečovať činnosť LocDMO alebo RegDMO
- v takomto prípade sú obce vždy (alebo ich regionálne združenia obcí) iniciátormi a spoluzakladajúcimi členmi LocDMO a VÚC iniciátorom a tiež spoluzakladateľom RegDMO

Výber DMO vo verejnej súťaži:

- subjekty v území sa môžu dohodnúť na zasadnutí rady pre turizmus, že úlohu DMO bude zabezpečovať subjekt, ktorý bude vybratý z verejnej súťaže
- v takomto prípade je kontrakt s týmto subjektom uzatváraný vždy na dobu určitú a to max. na 3 roky s možnosťou opätovného predĺženia, ak s pokračovaním kontraktu vyslovia súhlas členovia rady pre turizmus po vykonaní priebežnej evaluácie činnosti DMO

Štruktúra organizácií destinačného manažmentu

Národná organizácia destinačného manažmentu (NatDMO) – dnešná SACR

- je národnou organizáciou destinačného manažmentu
- je zriaďovaná a financovaná z rozpočtovej kapitoly MH SR
- zabezpečuje medzinárodný branding značky – Slovensko. V tejto súvislosti je na mieste otázka zväžiť nový názov pre SACR, ktorý bude vytvárať medzinárodnú značku „Slovakia Tourism”
- vypracúva návrh a zabezpečuje realizáciu Národného plánu destinačného manažmentu v turizme
- vykonáva marketing turizmu na celoštátnej úrovni, poskytuje informácie o možnostiach turizmu na Slovensku, propaguje Slovensko ako cieľovú krajinu turizmu, prispieva k tvorbe pozitívneho obrazu Slovenska v zahraničí a podporuje predaj produktov cestovného ruchu Slovenskej republiky.
- regionálni zástupcovia SACR zabezpečujú výmenu územných dát, komunikáciu s partnermi, podieľajú sa na tvorbe produktov regionálneho a národného charakteru a koordinujú na území jednotlivých krajov úlohy, ktoré vyplývajú zo schválených plánovacích dokumentov v oblasti turizmu
- vedie nasledovné národné evidencie:
 - evidencia kultúrnych, tematických trás a produktových línií
 - evidencia cyklistických trás a turistických chodníkov

Krajská organizácia destinačného manažmentu (RegDMO)

- je výkonným orgánom pre rozvoj turizmu na území kraja
- na území jedného kraja môže pôsobiť jediná RegDMO
- zostavuje návrh a implementuje krajskú stratégiu rozvoja turizmu, pričom vychádza zo stratégií LocDMO, národnej stratégie a vlastných analýz
- zostavuje návrh a implementuje krajský plán destinačného manažmentu
- koordinuje proces tvorby a marketing regionálnych turistických produktov, podieľa sa na ich tvorbe v spolupráci s LocDMO (v rámci kraja a hraničných regiónov kraja), vytvára vlastné balíky produktov, ponuky a služieb na úrovni kraja
- zostavuje ročný plán aktivít vrátane rozpočtu a zabezpečuje ich plnenie
- koordinuje a zabezpečuje proces tvorby a aktualizácie územne príslušnej časti ITIS
- vedie v oblasti turizmu nasledovné registre a evidencie:
 - o register sprievodcov cestovného ruchu na území kraja
 - o evidenciu turistických informačných kancelárií a bodov na území kraja
 - o evidencia miestnych náučných a poznávacích chodníkov
- podporuje budovanie a obnovu značenia cyklistických trás a turistických chodníkov prostredníctvom odborne spôsobilých osôb a organizácií (napr. zväz turistov a klub cyklistov)
- koordinuje značenie kultúrnych, turistických a komunálnych cieľov na cestách 2. a 3. triedy na území kraja
- zabezpečuje prenos potrebného know-how do vnútra destinácie napr. prostredníctvom vzdelávania, stáží a výmenných pobytov odborných pracovníkov
- prevádzkuje regionálne TIK
- zostavuje výročnú správu/audit a publikuje ju

Miestna organizácia destinačného manažmentu (LocDMO)

- je výkonným orgánom pre rozvoj turizmu na území obce / mikroregiónu / klastra
- spadá pod príslušnú Reg DMO
- zostavuje návrh a implementuje miestnu stratégiu rozvoja turizmu (klastra), pričom vychádza z vlastných analýz, stratégií RegDMO a národnej stratégie
- zostavuje návrh a implementuje Miestny plán destinačného manažmentu (klastra)
- zostavuje ročný plán aktivít vrátane rozpočtu a zabezpečuje ich plnenie
- poukazuje 15% z reálne poukázaného výnosu dane z ubytovania od jednotlivých obcí vo svojej destinácii a členských príspevkov právnych subjektov na Reg DMO, na mesačnej báze
- ak LocDMO (klaster) presahuje územie kraja, potom Rada pre turizmus klastra rozhodne, pod ktorú Reg DMO bude klaster spadať. V odôvodnených prípadoch môže spadať pod obe Reg DMO, pričom o pomere odvádzaných poplatkov rozhodne s prihliadnutím na počet prenocovaní na jednotlivých územiach. Takáto dohoda bude konsenzom klastra a zúčastnených Reg DMO.
- iniciuje alebo zabezpečuje tvorbu, manažment a prezentáciu turistických produktov na území obce / mikroregiónu / klastra
- prevádzkuje a aktualizuje informačnú databázu ITIS pre územie, ktoré pokrýva
- koordinuje priestorové značenie turistických, kultúrnych a komunálnych cieľov a atraktivít na miestnych komunikáciách a na samotných objektoch v spolupráci s ich vlastníkmi a správcami
- prevádzkuje miestne TIK
- zostavuje výročnú správu/audit a publikuje ju

III. ČASŤ

FINANCOVANIE PODPORY ROZVOJA TURIZMU

Financovanie podpory rozvoja turizmu sa zaoberá finančnou podporou poskytovanou z verejných zdrojov. Zákon o turizme by mal zaviesť jasné rozdelenie zodpovednosti za

- a) financovanie organizácií destinačného manažmentu na miestnej, krajskej a národnej úrovni
- b) financovanie spoločného vývoja a marketingu turistického produktu na území DMO
- c) financovanie obnovy, výstavby a prevádzky infraštruktúry turizmu - financovanie spoločnej technickej infraštruktúry a zariadení turistických destinácií; tvorbu fondu údržby, opráv, obnovy a prevádzky spoločnej infraštruktúry na území DMO; podporné financovanie infraštruktúry a nepriame finančné nástroje
- d) financovanie rozvoja turistického produktu na území DMO vrátane možnosti podpory zachovania hodnôt a dobudovania potrebných atraktivít a atrakcií turistickej destinácie

LocDMO a RegDMO by mali väčšinu svojich vlastných príjmov využívať na tvorbu produktu pričom by mali mať dostatočnú flexibilitu pri určovaní stratégie použitia týchto prostriedkov (v súlade s rozpočtom a ročným plánom aktivít). Prostriedky štátu by mali byť použité najmä na podporu režijných a mzdových nákladov DMO. Loc DMO poskytuje 15% z príjmov od obcí a členov z dane za ubytovanie a členského príspevku privátneho subjektu na činnosť RegDMO. Minimálny príspevok VÚC na činnosť Reg DMO by mal byť odvodený od príjmov, ktoré sa tvoria a odvádzajú z úrovne Loc DMO na území kraja.

Na financovanie obnovy a výstavby infraštruktúry a turistických zariadení v turistických destináciách by mala ďalej existovať možnosť:

- o pre verejný sektor: 1% úvery + dotácie zo štátneho rozpočtu a fondov EÚ
- o pre súkromný sektor: štátnu pomoc, komerčné bankové úvery, nepriame finančné nástroje (ich nastavenie definovalo MF SR)

Financovanie organizácií destinačného manažmentu pozostáva z nasledovných kategórií zdrojov:

A. Garantované zdroje

- časti vybranej dane za ubytovanie
- príspevku VÚC na činnosť RegDMO.
- členských príspevkov privátnych subjektov (je ich daňovým výdavkom)
- príspevku štátu na činnosť registrovanej DMO (twinning) k ostatným garantovaným zdrojom

B. Negarantované zdroje

- dobrovoľných príspevkov samosprávy na aktivity DMO
- dobrovoľných príspevkov privátnych subjektov na aktivity DMO
- príjmov z činnosti DMO /príjmy z predaja produktu a odmeny za sprostredkovanie, výnosy z činnosti informačných centier združenia, príjmy z predaja reklamnej plochy a pod./

C. Zálohové platby a tvorba rezerv

- zálohové platby nákladov na spoločné služby v destinácii
- tvorba vlastného rezervného a investičného fondu DMO v destinácii

Príspevok štátu na podporu fungovania DMO by sa riešil jednoduchým priložením tej istej sumy financií zo štátneho rozpočtu navyše k financiám, ktoré získala DMO z dane z ubytovania a členských príspevkov privátnych subjektov spolu. Týmto bude zabezpečená motivácia celého systému

financovania a združovania ako aj systému plánovania v turizme čo bude viesť k zvyšovaniu výnosov v turizme v dôsledku zvyšovania kvality a komplexnosti služieb. Tieto nástroje by mal ďalej dopĺňať štát, aby sa vytváralo priaznivé prostredie aj pre konkurencieschopné ceny v turizme, ktoré sú dôležitým motívom pre rozhodovanie turistov a výbere svojej dovolenkovej či turistickej destinácie. Výšku členských príspevkov do DMO by mala určovať v prípade súkromných subjektov v turizme Daňová správa, na základe údajov o obrate, daňových priznaní a OKEČ. Členský príspevok súkromného subjektu a príspevok súkromného subjektu na spoločnú aktivitu a službu by mal byť daňovým nákladom súkromného subjektu.

PRÍJMY A VÝDAVKY DMO

PRÍJMY:

Garantované finančné zdroje na zabezpečenie činnosti združenie CR tvoria: časť daní za ubytovanie, členský príspevok súkromného subjektu, príspevok VÚC na činnosť RegDMO a na to spolu naviazaný príspevok štátu vo forme twinningu (1:1)

Negarantované finančné zdroje tvoria príjmy z predaja reklamy, odmeny za sprostredkovanie, výnosy z činnosti informačných centier združenia, dobrovoľný alebo účelový príspevok obce alebo súkromného subjektu na určitú aktivitu alebo službu a iné príjmy.

Zálohové platby a tvorba rezerv - tvorba vlastného investičného a prevádzkového fondu na úrovni destinácie – na financovanie spoločných aktivít, služieb a infraštruktúry.

VÝDAVKY:

Prevádzkové náklady: mzdové náklady, odvody a poistenie, energie, poplatky, telekomunikačné a dopravné náklady, poštovné, internet, ostatné administratívne výdavky, nájom, cestovné náklady, náklady na turistické informačné centrá,

Náklady na prezentáciu a propagáciu destinácie a tvorbu produktu: účasť na veľtrhoch, workshopoch, informačné materiály, webová stránka a rezervačný systém, podpora obnovy a zachovania lokalít kultúrneho a prírodného dedičstva a výstavby atraktivít v území, (cestovné a komunikačné náklady sú vysoké, pretože výkon je často v zahraničí, hlavne u RegDMO)

Použitie vlastného investičného a prevádzkového fondu: **vybudovanie a prevádzka spoločných** sociálnych zariadení, spoločné miestne priestorové značenie v turistických strediskách, oprava a údržba priestorov turistických informačných centier, spoločné aktivity (zabezpečenie verejného resp. spoločného koncertu v turistickom stredisku) a pod.

IV. ČASŤ PRECHODNÉ USTANOVENIA

VÚC zriadia krajskú radu pre turizmus na základe tohto zákona do 3 mesiacov od nadobudnutia účinnosti zákona. Krajská rada pre turizmus iniciuje spolu s VÚC vznik krajskej organizácie destinačného manažmentu do 6 mesiacov od nadobudnutia účinnosti zákona, zároveň požiadajú MH SR o zápis RegDMO do registra DMO. RegDMO predloží na MH SR žiadosť o príspevok na podporu činnosti RegDMO. Krajským DMO a miestnym DMO by mal prináležať v roku 2010 a 2011 jednorázový paušálny príspevok zo strany štátu spolu vo výške **1 EURO** na obyvateľa na rozbehnutie činnosti DMO (zostavenie plánovacích dokumentov, zostavenie databáz a pod.), ktorý sa rozdelí medzi ne pomerne podľa kľúča - 25% krajské DMO a 75% lokálne DMO. Pre rok 2012 a roky ďalšie sa bude rozpočtovať príspevok podľa kľúča 1:1 pričom príspevok štátu pre rok 2013 bude vypočítaný na základe pravidla n-2. Do výnosov združenia sa zarátajú všetky príspevky obcí z dane z ubytovania, členské príspevky právnických subjektov a príspevok VÚC. Tento model vychádza z 2 ročného variantu nábehu financovania, na zváženie je však aj trojročný variant nábehu financovania s podobnou analógiou.

MH SR vydá na základe tohto zákona do 3 mesiacov pre SACR novú zriaďovaciu listinu. SACR do 9 mesiacov od nadobudnutia účinnosti zákona pripraví **rámcový návrh Národného plánu destinačného manažmentu turizmu** pri zachovaní princípu partnerstva a predloží ho na prerokovanie Rade vlády pre turizmus. Plán sa aktualizuje v dvoj ročných cykloch. Pri nasledovnom prehodnotení bude plán aktualizovaný a schválený už ako **Národný plán destinačného manažmentu turizmu**.

Úrad vlády SR do 6 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona zriadi Radu vlády pre turizmus a zvolá jej prvé zasadnutie. MH SR v rovnakom termíne vytvorí pozíciu štátneho tajomníka pre turizmus. **Národný plán destinačného manažmentu turizmu** schvaľuje vláda SR po predchádzajúcom prerokovaní v Rade vlády pre turizmus.

Obce a VÚC vyčlenia v prvom roku 35% (za rok 2010) a v druhom roku 70% (za rok 2011) dane za ubytovanie na financovanie organizačnej štruktúry DMO (2 ročný model nábehu financovania), podľa tohto zákona, pričom financie na činnosť DMO poskytujú zrážkovo zo zaplatenej dane z ubytovania v mesačných intervaloch. Alternatívou je 3 ročný variant nábehu vyčlenia dane z ubytovania na financovanie činnosti LocDMO t.j. vyčlenie 35% v prvom roku, 55% v druhom roku a 70% v treťom roku. Daň z ubytovania by mala byť obci uhrádzaná do 24 resp. 48 hodín po nahlásení ubytovaného v ubytovacom zariadení prevádzkovateľom zariadenia (hotovostne alebo bezhotovostne).

ČI. II

Zákon o dani z príjmov

Daňovým výdavkom je členský príspevok a dobrovoľný príspevok podnikateľského subjektu v krajskej alebo miestnej DMO, ktoré sú zapísané v registri DMO na MH SR.

ČI. III

Obchodný zákonník

Zmluva o zabezpečení činností organizácie destinačného manažmentu v turizme. Táto zmluva sa vyhotovuje medzi miestnou alebo krajskou Radou pre turizmus a právnickým subjektom, ktorý uspel vo verejnom výberovom konaní podnikateľského subjektu a ktorý bude zabezpečovať činnosť DMO pre príslušnú radu pre turizmus takouto zmluvnou formou.

ČI. IV

Zákon o miestnych daniach

Daň z ubytovania v upravenej podobe by sa mala týkať aj bytových domov so štatútom apartmánový dom určený na dočasné bývanie alebo prenájom na účely rekreácie, teda nie trvalého bývania.

Zákon nadobúda účinnosť 1.1.2010

Predpoklad nábehu financovania DMO (v mil. EUR), sumy po zaokrúhlení

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
OBCE – daň z ubytovania	7,3	7,5	6,6	7	7,1	7,3	7,6
VÚC – príspevok do Reg DMO	0	0	0	1,3	1,4	1,5	1,5
Členský príspevok podnikateľských subjektov v turizme	0	0	0	1,7	2,5	3,0	3,2
2 r. variant	2010 – 35%; 2011 – 70% dane z ubyt.			2,4	5,0	5,1	5,3
3 r. variant	2010- 35%; 2011 – 55%; 2012 – 70% dane z ubyt.			2,4	3,9	5,1	5,3
Príspevok ŠTÁTU (kapitola MH SR) v pomere 1:1 - 3 roč. variant				5,4	7,8	9,6	10,0
SPOLU základný príjem DMO				10,8	15,6	19,2	20,0
Iné príjmy (cca 25% základných príjmov)				2,7	3,9	4,8	5,0
Predpokladané príjmy DMO spolu v EUR:				13,5	19,5	24,0	25,0
- z toho lokálne DMO (cca 75 %) a				10,1	14,6	18,0	18,8
- regionálne DMO (cca 25 %)				3,4	4,9	6,0	6,2

V tabuľke boli uvažované priemerné predpokladané príjmy na strane DMO, nižší predpoklad rastu príjmov z dane z ubytovania a rátalo sa tiež so spodnými hranicami možných príspevkov zo strany obcí pri dani z ubytovania, členskom príspevku podnikateľského subjektu a príspevku VÚC.

Nový systém financovania umožní obciam, ktoré dnes dávajú množstvo financií na financovania TIK, výrobu rôznych propagačných materiálov a propagáciu v zahraničí, tieto financie presmerovať cez použitie dane z ubytovania a členský príspevok obce v Lok DMO do financovania Lok DMO. Tieto aktivity však budú v novom systéme už spadať pod Lok DMO a budú zároveň koordinované na úrovni destinácie.

Príjmy Reg DMO sa tvoria z: príspevku VÚC do Reg DMO; 15 % podielu na výnosoch Lok DMO z dane za ubytovanie a členských príspevkoch podnikateľských subjektov v turizme v rámci teritoriálneho dosahu Reg DMO; príspevku štátu v pomere 1:1 k týmto výnosom, predpoklade cca 25% vlastných iných príjmov (v pomere k základným príjmom). Tento model vytvára v systéme cca 25% príjmov na strane Reg DMO a 75% príjmov na strane Lok DMO, čo je pomerne vyvážený systém nakoľko Reg. DMO musia masívne investovať najmä do marketingu, reklamy a propagácie a Lok DMO najmä do tvorby produktov a skvalitňovania lokálnych služieb. Všetky DMO budú systematicky a adresne, na rozdiel od súčasnosti, financované.

Váhové rozdelenie výnosu dane z ubytovania medzi krajinami v roku 2007:

VÚC	BA	TN	TR	NT	ZI	BB	PO	KE
% váha	22	32	4	3	13	7	14	5

Predpokladá sa, že popri ôsmich Reg DMO vznikne zhruba 50 Lok DMO, čo by malo vytvoriť efektívnu organizačnú štruktúru v turizme.

Finančná pomoc na podporu zavedenia zákona o turizme do praxe v rokoch 2010 – 2013 Príloha 3

Na navrhnutý systém financovania nadväzuje možnosť doplnkového čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ a podobných fondov na konkrétne rozvojové potreby či už prostredníctvom národných alebo individuálnych projektov. Dôraz by mal byť kladený na vytvorenie, prípravu a zabezpečenie činnosti siete DMO – 8 Reg DMO a zhruba 50 Lok DMO a siete rád pre turizmus. Princiipiálne možnosti financovania sú nasledovné.

Štrukturálne fondy EÚ na Slovensku:

ESF

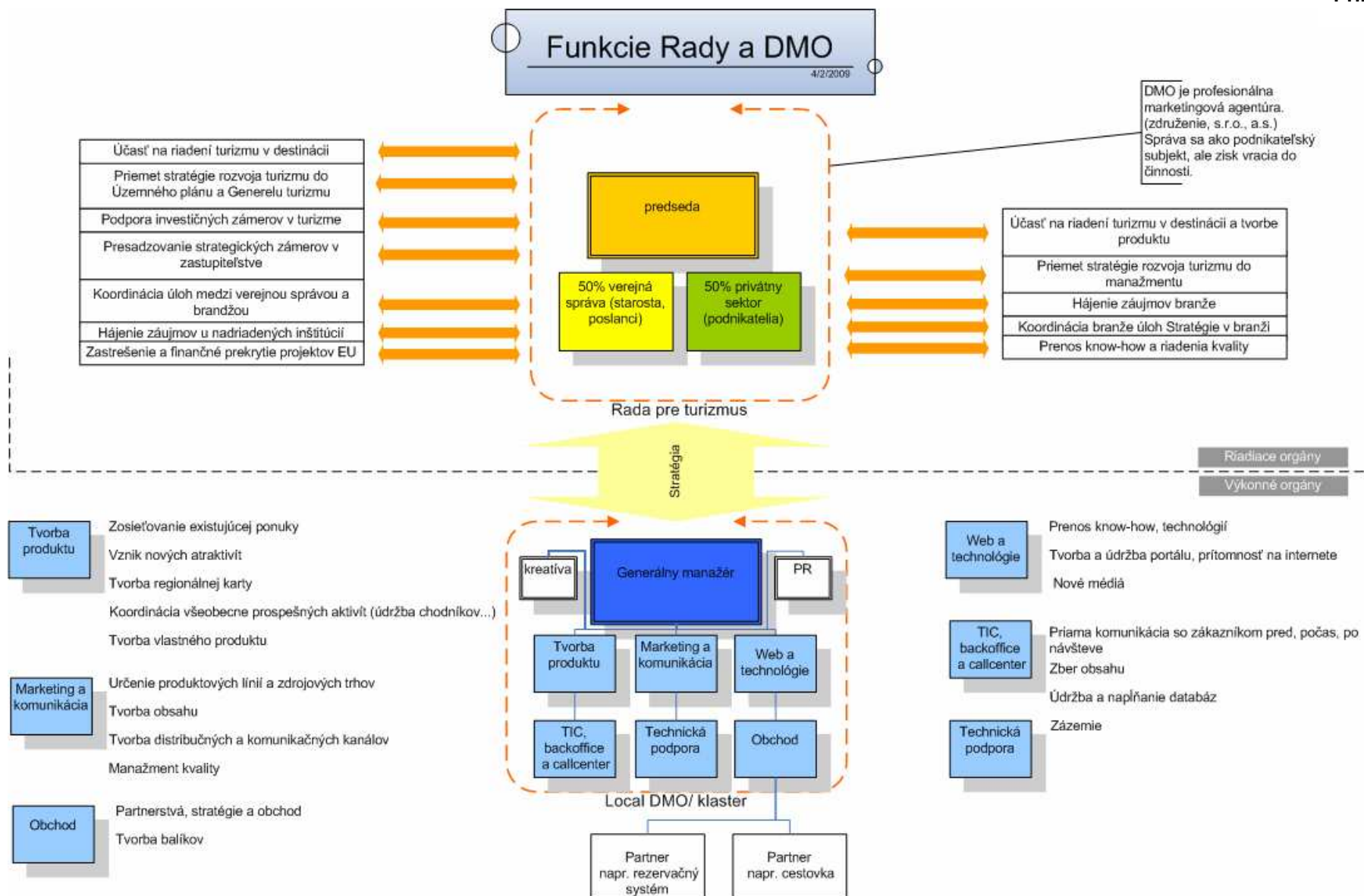
- Vzdelávacie projekty zamerané
 - o na komplexný tréning pracovníkov DMO
 - o medzinárodnú a medziregionálnu výmenu skúseností
 - o jazykové zručnosti
 - o podpora zavádzania štandardov, zvyšovania kvality služieb a zostavovania plánovacích dokumentov

ERDF

- finančná podpora dobudovania jednotného informačného systému pre turizmus
- podpora etablovania Reg DMO v prvých troch rokoch existencie (po tomto období možno predpokladať finančnú samostatnosť fungovania Reg DMO na báze zabezpečeného a rozvinutého systému), ktoré je možné považovať za prechodné obdobie
- podpora:
 - o infraštruktúra súkromného sektoru / infraštruktúra obcí a VÚC / spoločná infraštruktúra subjektov v turizme v destinácii
 - o reetablovanie a adaptácia - siete TIK- a jednotlivých TIK, ktoré budú pôsobiť v sieti DMO (vrátane info bodov bez personálu)
 - o ochrana prírodných a kultúrnych hodnôt destinácie
 - o bezdrôtová a mobilná navigácia, dostupnosť a značenie jednotlivých destinácií
 - o dobudovanie jednotného priestorového značenia kultúrnych, turistických a komunálnych cieľov, turistických, cyklistických a iných tematických trás vrátane kultúrnych trás
 - o tlač základnej sady štandardizovaných informačných letákov o jednotlivých destináciách v rámci SR
 - A. informačné letáky o produktoch a ponuke destinácie v dosahu do 30 km
 - B. informačné letáky o produktoch a ponuke destinácie v dosahu od 30 do 75 km
 - C. informačné letáky o produktoch a ponuke destinácie v dosahu od 75 do 150 km

Švajčiarsky finančný mechanizmus:

- zostavenie plánovacích dokumentov na úrovni Reg DMO a Lok DMO
 - o plán manažmentu destinácie (dlhodobý riadiaci a koordinačný dokument, aktualizuje sa podľa potreby, synchronizuje s územno-plánovacou dokumentáciou, môže byť jej podkladom, obsahuje adresár s kontaktmi na jednotlivé subjekty v turizme v destinácii)
 - o stratégia rozvoja destinácie (4-7 rokov - strednodobý koncepčný dokument)
 - o ročný plán aktivít a rozpočet DMO (jednoročný plán s trojročným výhľadom – krátkodobý dokument)
- paušálny príspevok z mechanizmu na vypracovanie týchto dokumentov (spolu 620 000 EUR)
 - o Reg DMO – 15 000 EUR (spolu 120 000 EUR)
 - o Lok DMO – 25 000 EUR (spolu 500 000 EUR)
 - o elektronická aplikácia pre vyhotovenie, evidenciu a aktualizáciu dokumentov – 30 000 EUR

Tvorba produktu	Zosieťovanie existujúcej ponuky Vznik nových atraktivít Tvorba regionálnej karty Koordinácia všeobecne prospešných aktivít (údržba chodníkov...) Tvorba vlastného produktu
Marketing a komunikácia	Určenie produktových línií a zdrojových trhov Tvorba obsahu Tvorba distribučných a komunikačných kanálov Manažment kvality
Obchod	Partnerstvá, stratégie a obchod Tvorba balíkov

Stratégia

Generálny manažér

kreatíva

PR

Tvorba produktu

Marketing a komunikácia

Web a technológie

TIC, backoffice a callcenter

Technická podpora

Obchod

Local DMO/ klaster

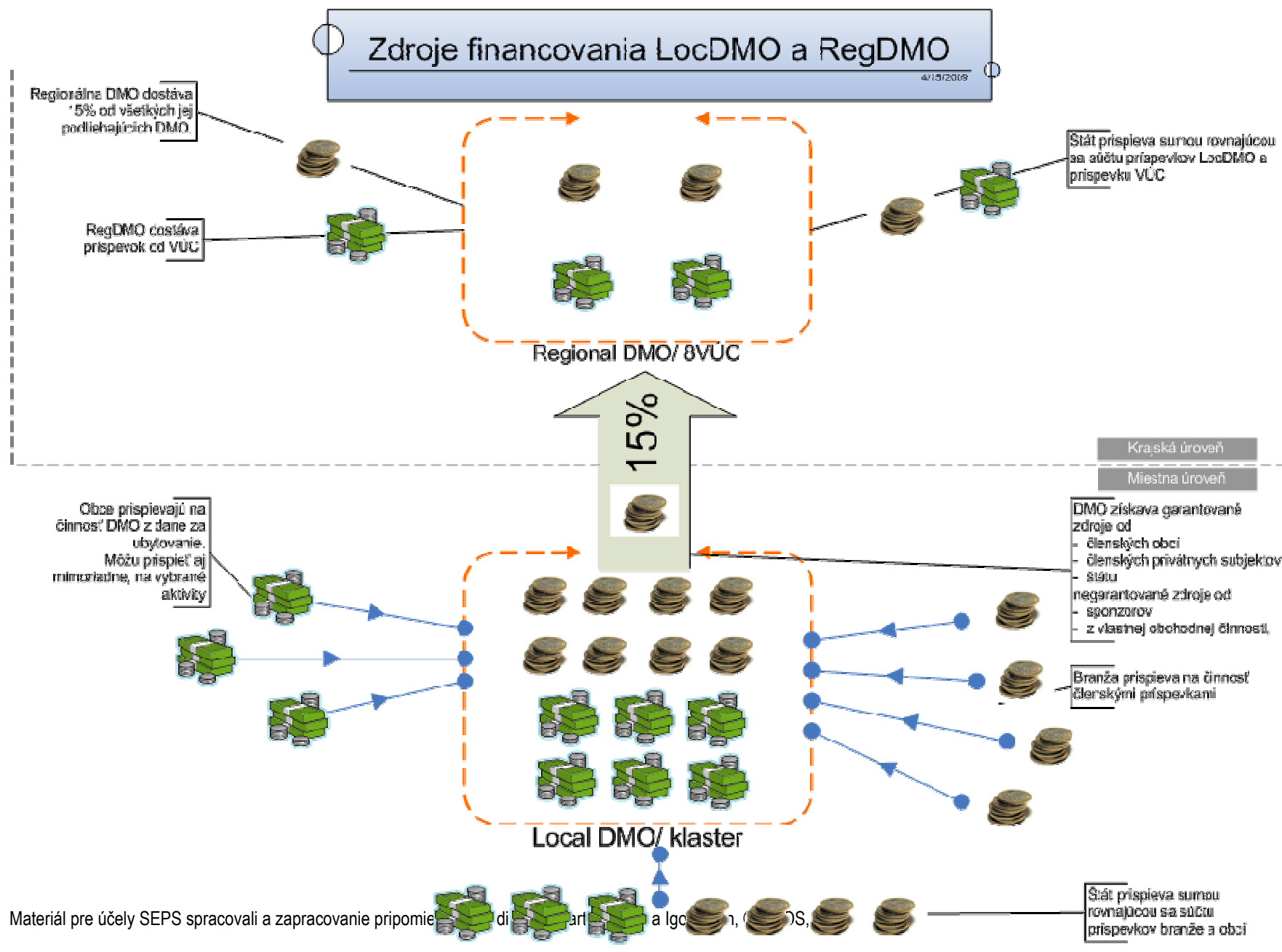
Partner napr. rezervačný systém

Partner napr. cestovka

Web a technológie	Prenos know-how, technológií Tvorba a údržba portálu, prítomnosť na internete Nové médiá
TIC, backoffice a callcenter	Priama komunikácia so zákazníkom pred, počas, po návšteve Zber obsahu Údržba a napĺňanie databáz
Technická podpora	Zázemie

Riadiace orgány

Výkonné orgány

Zdroje financovania LocDMO 2009

4/2/2009

